

นโยบายฝึกไต่โซเวียตของเวียดนาม
: ศึกษาปัจจัยที่กำหนดทางเลือกของเวียดนาม ปี ค.ศ. 1978 - 1979

นางสาวสิริบุญ บุญเปี่ยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN (974-564-770-5)

008973

i 179213AX

VIETNAM'S ALIGNMENT POLICY TOWARDS THE SOVIET UNION
: A STUDY OF FACTORS INFLUENCING VIETNAM'S OPTIONS (1978-1979)

Miss Siriboon Boonpiom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of International Relations
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์ นโยบายผักใฝ่โซเวียตของเวียคนาม ศึกษาวิจัยที่กำหนดทาง
 เลือกของเวียคนาม (ปี ค.ศ. 1978 - 1979)
 ชื่อนิสิต นางสาวสิริบุญ บุญเปี่ยม
 อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.เจียน ชีระวิทย์
 ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างโซเวียตและเวียคนามในช่วงปี 1978-1979 นี้ นับว่า เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะที่ใกล้ชิดและผูกพันมากกว่าที่เคยเป็นมา ปัจจัยที่มีส่วนในการ กำหนดนโยบายผักใฝ่โซเวียตของเวียคนามในช่วงนี้มีหลายประการ และเกี่ยวพันกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางค่านิยมที่ส่วนใหญ่เป็นผู้อาวุโสและเคยมีบทบาทในพรรคคอมมิวนิสต์ อินโดจีน ซึ่งใกล้ชิดกับโซเวียตมาก่อน การที่ผู้นำที่นิยมจีนหลายคนถูกปลด รวมทั้งความ คึกคักเค็มของเวียคนามที่เกรงกลัวจีนว่าเป็นศัตรูสำคัญที่เวียคนามต้องต่อสู้ตลอดระยะเวลา อันยาวนาน ความขัดแย้งระหว่างจีนและเวียคนาม เป้าหมายร่วมกันระหว่างเวียคนาม และโซเวียตในการปิดล้อมจีน รวมทั้งสมรรถนะทางเศรษฐกิจที่โซเวียตสามารถให้ความ ช่วยเหลือแก่เวียคนามได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีส่วนต่อการ เลือกดำเนินนโยบายผักใฝ่โซเวียต ของเวียคนามทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพียงส่วนประกอบในการ กำหนดนโยบายของเวียคนามเท่านั้น เนื่องจากหากพิจารณาถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับเวียคนามในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ตั้งแต่การที่เวียคนามสมัครเข้า Council for Mutual Economic Assistance ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1978 โดยเฉพาะ การลงนามในสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือระหว่างเวียคนามกับโซเวียตในปลายปี ค.ศ. 1978 และหลังจากนั้นไม่นานเวียคนามก็ใช้กองกำลังทหารของตนบุกพรมแดนและ จักตั้งรัฐบาลหุ่น คือ เฮงสัมริน ขึ้นมา และไม่ยอมถอนทหาร 180,000 คนออกไปจาก กัมพูชา การที่เวียคนามคงทหารของตน 40,000-50,000 คนไว้ในลาวเช่นกันนั้น จึง อาจเห็นได้ว่า เป้าหมายที่แท้จริงในการเลือกดำเนินนโยบายผักใฝ่โซเวียตในช่วงเวลา

นี่ น่าจะเป็นไปเพื่อสนองเจตนารมย์ในการจัดตั้ง "สหพันธ์อินโดจีน" มากกว่า คั้งจะเห็น
ได้จากสนธิสัญญาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเวียคนาม-ลาว ลาว-กัมพูชา และเวียคนาม
กับกัมพูชา จากสายโยงใยของความสัมพันธ์ระหว่างสามประเทศ โดยมีเวียคนามเป็นแกน
นำ ย่อมทำให้เห็นว่า "สหพันธ์อินโดจีน" ซึ่งเป็นเป้าหมายของ "จักรวรรดินิยม"
เวียคนามนั้นได้เกิดขึ้นแล้วอย่างเป็นทางการ

2

Thesis Title Vietnam's Alignment Policy Towards the Soviet
 Union : A Study of Factors Influencing Vietnam's
 Options (1978-1979)

Name Miss Siriboon Boonpiom

Thesis Adviser Professor Khien Theeravit, Ph.D.

Department International Relations

Academic Year 1984

ABSTRACT

The relationship between the Soviet Union and Vietnam during the years 1978 and 1979 can be characterized as closer than ever before. Vietnam's alignment policy towards the Soviet Union was due to many connecting factors, namely the continuity in power of the Vietnamese elites who had intimate connection with the Soviet Union, the purge of the pro-Chinese elements of the Vietnamese elites, and the fear of the Chinese threat on the part of the Vietnamese whose suspicion against China's expansionism had been deeply rooted. Moreover, the Soviet Union and Vietnam have one symbiotically common purpose, the encirclement and containment of China. These factors, together with the Soviet economic power, have contributed to the orientation of the Vietnam's policy towards the Soviet Union.

However, these factors are, by no means, the only decisive factors that influence and shape the Vietnam's policy. There are many indications which show that such policy has been conditioned and shaped by some other more important factors and considerations. The invasion of Kampuchea and the setting up of the puppet regime

in Phnom Penh in January 1979, after joining Council for Mutual Economic Assistance (COMECON) in June 1978 and the conclusion of Treaty of Friendship and Cooperation between the Soviet Union and Vietnam in November 1978, the maintenance of about 180,000 Vietnamese troops in Kampuchea and 40,000-50,000 military personnel and technicians in Laos, are important indicators to explain the real objective of Vietnam in her alignment with the Soviet Union, that is to fulfill her desire towards the creation of so-called Indochinese Federation. The linkage of Indochina states friendship treaties (Vietnam-Laos-Kampuchea) indicate that the inchoate "Indochinese Federation" has formally begun to take its root.

คำอุทิศ

• • •
แด่ พ่อและแม่

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
คำอภิศ	ช
บทที่	
บทนำ	1
1. ผู้นำ	8
2. แนวความคิดด้านความมั่นคง	14
3. ภัยคุกคามเศรษฐกิจ	19
4. ความขัดแย้งระหว่างจีนและเวียดนาม	30
5. ความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามและสหภาพโซเวียต	45
6. นโยบายของเวียดนามต่อลาวและกัมพูชา	55
บทสรุป	72
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	82
ประวัติผู้เขียน	91

บทนำ

สภาพทั่วไปของปัญหา

การที่เวียดนามเข้าเป็นสมาชิก COMECON (Council for Mutual Economic Assistance) เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1978 โดยการสนับสนุนของโซเวียต การลงนามในสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือระหว่างโซเวียตและเวียดนาม ซึ่งมีอายุ 25 ปีเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน ค.ศ. 1978 การที่เวียดนามใช้ประโยชน์จากฐานทัพที่อ่าว Cam Ranh ในปี ค.ศ. 1979 เหตุการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวนี้น่าจะแสดงให้เห็นถึงนโยบายตักไฟโซเวียตของเวียดนามอย่างเห็นได้ชัด

ในระหว่างสงครามเวียดนามทั้งกับฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา ผู้นำของเวียดนามเหนือได้พยายามรักษาความสัมพันธ์อันดีกับทั้งจีนและโซเวียต โดยไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในความขัดแย้งที่มีต่อกันมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1950 เวียดนามได้พยายามฉกฉวยโอกาสเอาประโยชน์จากความสัมพันธ์ที่มีกับโซเวียตและจีนไปพร้อม ๆ กันในแง่ของการรับความช่วยเหลือ โดยพยายามรักษาความเป็นกลางเท่าที่ทำได้ในความบาดหมางที่โซเวียตมีกับจีน ซึ่งในขณะนั้นเวียดนามยังไม่ได้กล้าตัวลงไปในทางเป็นพันธมิตรทางทหารในรูปแบบใดกับโซเวียต แต่จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ในช่วงปี ค.ศ. 1978 - 1979 คือการที่เวียดนามใช้กำลังทหารเข้ารุกรานกัมพูชาโดยยังไม่ยอมถอนทหารออกไป เช่นเดียวกับการคงทหารของตนในลาว โดยอาศัยการสนับสนุนของโซเวียตแสดงให้เห็นว่าเวียดนามมีนโยบายตักไฟโซเวียตทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการทหาร ซึ่งทำให้เวียดนามถูกมองจากประเทศส่วนมากในสังคมโลกว่าเป็นผู้รับใช้นโยบายของโซเวียตในการครอบครองอินโดจีนและครอบงำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นตัวแทนลัทธิครอบความเป็นเจ้า (Hegemonism) ที่พยายามบ่อนทำลายและคุกคามความมั่นคงปลอดภัยของประเทศเพื่อนบ้านพร้อมทั้งร่วมมือกับโซเวียตในการปิดล้อมจีน

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์นี้ ก็เพื่อศึกษาว่า การที่เวียดนามดำเนินนโยบายตักไฟโซเวียตในช่วงปี ค.ศ. 1978 - 1979 มีเครื่องชี้หรือปัจจัยใดบ้างที่ทำให้

เวียคนามคำเนนโยบายเช่นนั้น และเวียคนามมีทางเลือกหรือไม่มีอย่างไร เพื่อที่จะได้สร้างแนวความคิดที่ถูกต้องในการพิจารณาโยบายของเวียคนามในทางการเมืองระหว่างประเทศโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโซเวียต จีน และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สมมติฐานในการศึกษา

เวียคนามคำเนนโยบายฝักใฝ่โซเวียต ในช่วงปี ค.ศ. 1978-1979 เนื่องจากต้องการมีอิทธิพลเหนือกัมพูชาเพื่อจะบรรลุเป้าหมายในการจัดตั้งสหพันธ์อินโดจีน

วิธีการศึกษา

ใช้ Descriptive Analytical Method โดยอาศัยกรอบของการกำหนดนโยบายต่างประเทศว่า มีปัจจัยใดบ้างที่เป็นส่วนประกอบของการกำหนดนโยบายต่างประเทศ ที่ทำให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินนโยบายเช่นนั้น เพื่อจะนำมาศึกษาในกรณีของนโยบายเวียคนามต่อโซเวียตได้อย่างเป็นระบบ

การกำหนดนโยบายต่างประเทศนั้น วัตถุประสงค์สำคัญก็คือ รักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติตน ซึ่งผลประโยชน์นี้หมายถึงสิ่งที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจถือว่ามีความสำคัญต่อเอกราช ความมั่นคง ความยุติธรรม และเกียรติภูมิของประเทศ ซึ่งผลประโยชน์อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามระยะเวลาหรือสถานการณ์ระหว่างประเทศ และแต่ละประเทศก็อาจจะตีความคำว่า ผลประโยชน์ของชาติแตกต่างกันออกไป Morgenthau กล่าวว่าชาติต่าง ๆ จะแสวงหาอำนาจเพื่อที่จะได้ใช้อำนาจนั้นไปปกป้องหรือแสวงหาผลประโยชน์ของชาติ และการดำเนินการระหว่างประเทศอยู่บนรากฐานแห่งผลประโยชน์ที่แต่ละรัฐยอมทำทุกประการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติตน หรืออาจกล่าวได้ว่า การแสวงหาอำนาจนั้นเป็นเสมือนแนวทางให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของผลประโยชน์แห่งชาติ นั่นก็คือ ความมั่นคงปลอดภัยของชาติ หรือการดำรงรักษาความเป็นชาติของตน (National Security or self preservation) และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ได้รับการประกันด้วยอำนาจที่แต่ละรัฐมีอยู่ จากลักษณะเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่าการที่รัฐเล็ก ๆ ว่าเป็นพันธมิตรกับรัฐมหาอำนาจตามหลักความมั่นคงร่วมกัน (Collective Security) นั้นก็เพื่อถ่วงดุลย์อำนาจและการแสวงหาอำนาจไปพร้อม ๆ กัน ขณะเดียวกันก็เป็นการตอบสนองผลประโยชน์ด้านความอยู่รอดของชาติด้วย เช่น

การที่ญี่ปุ่นเป็นพันธมิตรกับสหรัฐ ฯ เพื่อไม่ให้สหภาพโซเวียตคุกคามความมั่นคงปลอดภัยของญี่ปุ่น หรือคงในกรณีเวียดนามนี้สามารถอธิบายได้ว่ากรณีที่เวียดนามมีนโยบายฝักใฝ่โซเวียต ในช่วงปี ค.ศ. 1978-1979 เพราะต้องการประกันความมั่นคงปลอดภัยของตนเองในการแสวงหาอำนาจ อันเนื่องจากการบุกกัมพูชาเพื่อบรรลุเป้าหมายในการจัดตั้งสหพันธ์อินโดจีน เพราะเวียดนามตระหนักดีว่า การใช้กำลังเข้าบุกกัมพูชานั้นจะต้องเสี่ยงภัยในการทำสงครามกับจีน จึงต้องดำเนินนโยบายฝักใฝ่โซเวียต ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

การนำเสนอข้อมูล

ในการศึกษาจะพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายฝักใฝ่กับโซเวียตของเวียดนาม โดยอยู่ในกรอบของการกำหนดนโยบายต่างประเทศโดยทั่วไป คือ ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอำนาจในการตัดสินใจต้องคำนึงถึง ปัจจัยภายในที่จะนำมากล่าวคือ ผู้นำ แนวความคิดด้านความมั่นคง ภัยคุกคามเศรษฐกิจ สำหรับปัจจัยภายนอกคือ ความขัดแย้งระหว่างจีนและเวียดนาม ความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามและโซเวียต นโยบายของเวียดนามทอลาวและกัมพูชา

ในการนำเสนอข้อมูล จึงแบ่งออกเป็น 6 บท โดยใช้ Descriptive Analytical Method. ดังนี้

บทที่ 1 ผู้นำ เนื่องด้วยในประเทศที่ปกครองด้วยลัทธิคอมมิวนิสต์ นโยบายทุกอย่างถูกกำหนดโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ผู้นำและสมาชิกคณะกรรมการการเมือง (Political Bureau) เป็นบุคคลที่มีอำนาจและมีอิทธิพลสูงสุดในการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อผู้นำในพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเป็นผู้อาวุโสและมีบทบาทในพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนซึ่งใกล้ชิดกับโซเวียต และการที่ผู้นำที่นิยมจีนหลายคนถูกปลดออกจากตำแหน่งสำคัญในพรรคโดยเลอควอน ซึ่งใกล้ชิดกับโซเวียต ในการประชุมพรรคครั้งที่ 4 เมื่อปี ค.ศ. 1976 ทำให้นโยบายของเวียดนามในช่วงนั้นจึงใกล้ชิดกับโซเวียตมาก โดยไม่มีกลุ่มคัดค้านที่เข้มแข็งอยู่ในอำนาจเลย

บทที่ 2 แนวความคิดด้านความมั่นคง เนื่องด้วยเวียดนามมีจุดอ่อนหลายด้านในทางภูมิศาสตร์ คือ ลักษณะประเทศเป็นดั่งทะเลยาว ยากต่อการควบคุมทั่วถึง ส่วน

กลางของประเทศมีลักษณะคอคอดเล็ก ง่ายต่อการถูกแบ่งแยกเป็น 2 ส่วน บริเวณตามชายแดนของเวียดนามมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่มาก ซึ่งลดแหลมต่อการถูกแทรกแซงโดยต่างชาติ และในแง่เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมน้ำใหญ่ ๆ ของเวียดนาม 2 แห่ง อยู่ทางภาคเหนือใกล้พรมแดนจีนแห่งหนึ่ง และอีกแห่งหนึ่งอยู่ทางใต้ใกล้พรมแดนกัมพูชา ดังนั้น เวียดนามจะรู้สึกว่าคุณมีความมั่นคงปลอดภัยก็ต่อเมื่อลาวและกัมพูชามีลักษณะความเป็นมิตรกับเวียดนาม และรัฐบาลของประเทศทั้งสอง ต่างต้องขึ้นอยู่กับหรือตกอยู่ใต้อิทธิพลของเวียดนาม นอกจากนั้น เวียดนามก็ได้มีแนวความคิดเรื่องสหพันธอินโดจีนมาตลอด ซึ่งเดิมทีเกี่ยวแนวความคิดนี้เป็นของฝรั่งเศสที่จะรวมอินโดจีนเป็นประเทศเดียวแต่ก็ล้มเหลวไป ทางด้านพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามจึงได้รับอิทธิพลจากฝรั่งเศส และคงได้กล่าวแล้วว่า ผู้นำที่เคยดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนส่วนใหญ่ นั้น เป็นผู้นำเวียดนาม รวมทั้งจะเห็นได้ว่า กลุ่มผู้นำเลอควอนไคพยายามโน้มนำประชาชนให้มีแนวความคิดที่มีมาแต่เดิมในประวัติศาสตร์ว่า กัมพูชาและลาวอยู่ในเขตอิทธิพลของตน จึงเป็นไปได้อย่างมากสำหรับแนวความคิดในเรื่องสหพันธอินโดจีนยังสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

บทที่ 3 ปัญหาการค้าเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจของเวียดนามถูกทำลายอย่างรุนแรงในสงครามกู้ชาติ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1955 เวียดนามได้เริ่มดำเนินการฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างรอบคอบ โดยต้องพึ่งความช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสังคมนิยม ในระยะที่จีนและโซเวียตแตกแยกกัน เวียดนามก็ได้ใช้ประโยชน์จากความแตกแยกนี้รับความช่วยเหลือจากทั้งสองประเทศ แต่ในระยะหลังการรวมประเทศ เวียดนามก็มีแนวโน้มที่เข้าหาโซเวียตมากขึ้น และจากการเริ่มขัดแย้งกับจีน จนในที่สุด จีนยุติความช่วยเหลือทั้งหมดทันทีทันใดในปลายเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1978 เวียดนามมักจะอ้างต่อโลกภายนอกว่า ตนถูกกักคั้นจากจีนจึงต้องเข้า COMECON และลงนามในสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือกับโซเวียตในเวลาต่อมา ซึ่งความจริงแล้ว การงัดความช่วยเหลือเหลือของจีนไม่น่าจะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากนัก เพราะแม้ว่าเวียดนามยังต้องการความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจมาพัฒนาประเทศ แต่ขณะนั้นเวียดนามก็ได้รับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจจากประเทศนายทุนตะวันตก เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย แคนาดา สวีเดน IMF และการที่เศรษฐกิจของเวียดนามต้องทรุดหนักเช่นนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะนโยบายที่เน้นด้านการทหารมากเกินไป และความจริงเวียดนามก็ได้เตรียมตัวที่จะเข้า COMECON ก่อนที่จีนจะตัดความช่วยเหลือเสียอีก

บทที่ 4 ความขัดแย้งระหว่างจีนและเวียดนาม ถึงแม้ทั้งสองประเทศจะมีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และลัทธิการปกครองใกล้เคียงกับเวียดนาม หากแต่ความสัมพันธ์ระหว่างกันมักเป็นไปในลักษณะที่จีนมีอำนาจครอบงำเวียดนามอยู่เสมอมา ในระยะหลังเวียดนามไม่ไว้ใจจีนมากขึ้น ประกอบกับมีปัญหาเรื่องพรมแดน ปัญหาชาวจีนโพ้นทะเลในเวียดนามและการที่จีนสนับสนุนฝ่ายเขมรแดงในกัมพูชา ในที่สุดความขัดแย้งก็ได้มีมากขึ้นจนถึงการที่จีนตัดความช่วยเหลือเวียดนามในปลายเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1978

บทที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามและโซเวียต ทั้งสองประเทศมีผลประโยชน์ร่วมกันคือ ต้องการปิดล้อมจีน แม้ว่าโซเวียตจะให้ความช่วยเหลือเวียดนามเช่นเดียวกับจีน ในการรวมประเทศ แต่โซเวียตมีบทบาทสำคัญด้านอาวุธหนักและที่ปรึกษาในการใช้อาวุธสมัยใหม่ของโซเวียต เพราะยุทธศาสตร์การรบของโซเวียตสอดคล้องกับเวียดนามมากกว่าของจีน ระบบอาวุธของโซเวียตจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้กระบวนการแผ่อิทธิพลทางการเมืองของโซเวียตต่อทั่วโลกในการตัดสินใจนโยบายของเวียดนามได้มากกว่าจีน

บทที่ 6 นโยบายของเวียดนามต่อลาวและกัมพูชา เวียดนามได้พยายามเข้าไปมีอิทธิพลในพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชามาแล้วหลังจากการแยกตัวออกจากพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน แต่ไม่สำเร็จเนื่องจากความขัดแย้งดั้งเดิมระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามและพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชา รวมถึงความหวาดระแวงต่อการก่อตั้งสหพันธ์อินโดจีนของเวียดนาม และความเป็นนักชาตินิยมจัดของผู้นำในพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชา และเมื่อเกิดการปะทะกันตามชายแดนหลังปี ค.ศ. 1975 รวมทั้งการสนับสนุนพล พต โดยจีนอย่างเปิดเผย ทำให้เวียดนามมีข้ออ้างในการรุกรานกัมพูชาว่า เป็นเพราะภัยคุกคามจากจีน เวียดนามจึงเตรียมการมีนโยบายใกล้ชิดกับโซเวียตเพื่อจะให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันในการปิดล้อมจีน โดยในปี ค.ศ. 1978 ได้มีการติดต่อกันบ่อยครั้งระหว่างฮานอยและมอสโก ในปลายเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1978 เวียดนามก็ได้เข้า COMECON โดยการสนับสนุนของโซเวียตและต่อมาก็ได้เซ็นสัญญามิตรภาพและความร่วมมือกับโซเวียตซึ่งมีอายุ 25 ปี และตอนต้นปี ค.ศ. 1979 เวียดนามก็ได้บุกกัมพูชาและยังคงทหารไว้เช่นเดียวกับในลาว แต่ต่างกันตรงที่เวียดนามได้ใกล้ชิดกับผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ลาวอยู่แล้ว โดยหลังปี ค.ศ. 1975 เวียดนามก็ได้ส่งทหารจำนวน 40,000-50,000

คนไปช่วยปลดแอกประเทศลาว ต่อมาก็ได้มีการ เชินสัญญา ร่วมกันกับกัมพูชาซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับที่ทำกับลาวในปี ค.ศ. 1977 ซึ่งเหตุการณ์ทั้งหมดนี้ได้รับความสนับสนุนจากโซเวียต ดังนั้น นโยบายต่างประเทศของเวียดนามในช่วงปี ค.ศ. 1978-1979 ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือ การจัดตั้ง "สหพันธ์อินโดจีน" นั่นเอง

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ เป็นข้อมูลลักษณะเอกสารซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบทความวิเคราะห์หรือวิจารณ์เหตุการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศในวารสารต่าง ๆ และเอกสารของนักวิชาการจากการสัมมนาต่าง เช่น เอกสารการสัมมนาจาก International Conference ในเรื่อง Indochina and Problems of Security and stability in Southeast Asia โดย ดร.เชียน ชีระวิทย์ และ MacAlister Brown ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อปี ค.ศ. 1980 เอกสารจากการสัมมนาเรื่องสังคมนิยมอินโดจีน โดยกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมือง ซึ่งจัดโดยสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารแปลการสัมมนาจีน-สหรัฐอเมริกา ณ กรุงปักกิ่งเมื่อปี ค.ศ. 1980 นอกจากนั้นได้แก่อนิตสารวารสาร และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น Vietnam's Future Policies and Role in Southeast Asia ซึ่งเสนอต่อ Committee on Foreign Relations United States Senat ศึกษ The Foreign Affairs and National Defence Division, Far Eastern Economic Review Asia Yearbook, Current History, Pacific Affairs, Asian Survey, Keesing's Contemporary Archives ข้อมูลจาก IMF ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่จะจัดพิมพ์โดยฝ่ายโลกตะวันตก อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ก็ได้พยายามหาข้อมูลสนับสนุนที่เป็นทางการซึ่งออกโดยประเทศคู่กรณีเหล่านั้น เช่น Vietnam Courier, The Current Digest of the Soviet Press ซึ่งเป็นวารสารแปลเป็นภาษาอังกฤษจากข่าวต่าง ๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ภายในของโซเวียต Black Paper ซึ่งออกโดยกระทรวงการต่างประเทศของกัมพูชาประชาชิปไทย นอกจากนี้ได้อาศัยข้อมูลและสิ่งตีพิมพ์เป็นทางการอื่น ๆ เช่น News Bulletin ของสถานเอกอัครราชทูตโซเวียต เวียดนาม ประจำกรุงเทพฯ ตลอดจนแถลงการณ์ต่าง ๆ ของประเทศคู่กรณีทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งได้จากเอกสารในราชการกระทรวงการต่างประเทศที่เปิดเผยได้ และข่าวสารนิเทศ ตลอดจนคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

จากการศึกษาที่พยายามวิเคราะห์จากข้อมูลเหล่านี้ อาจทำให้ค้นพบสาเหตุของพฤติกรรมของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งประเทศต่าง ๆ เห็นว่าเป็นอันตรายต่อสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หากได้พบสาเหตุและข้อเท็จจริงโดยมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือก็ย่อมจะมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้และทราบแนวโน้ม ตลอดจนหนทางแก้ไขปัญหานั้น เกี่ยวเนื่องกับพฤติกรรมในอนาคตของเวียดนามและสถานการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้บ้างไม่มากก็น้อย